

Drago Rudel

Poročilo o aktivni udeležbi na mednarodnem kongresu in razstavi Med-e-Tel 2016

Kot že nekaj let zapored sem se v dneh od 6. 4. do 8. 4. 2016 udeležil mednarodnega kongresa in razstave **International Telemedicine and eHealth Forum, Med-e-Tel 2016** v Luksemburgu. Kongres in razstavo je organiziralo mednarodno združenje *International Society for Telemedicine and eHealth (ISfTeH)*, katerega član je tudi Slovensko društvo za medicinsko informatiko (SDMI).

Na kongresu sem sodeloval z enim referatom in bil soavtor dveh drugih:

- **Rudel D**, Balorda Z. *et al.*: Reducing hospitalisation providing telemedicine support to CHF patients at home in Slovenia.
- Balorda Z, **Rudel D**. *et al.*: Reducing Hb1Ac marker by providing telemedicine support to patients with diabetes type2 at home.
- Khelifa A *et al.* (**Rudel D**): A Pan European Rapid Benchmark on the Stage of Development of Telemedicine in EU Member Countries.

Prva dva referata poročata o uspešnem delu slovenskih partnerjev v EU projektu United4Health (SB Slovenj Gradec, ZD Ravne in MKS d.o.o., Ljubljana kot podizvajalec) pri vzpostavitvi dveh telemedicinskih storitev na Koroškem, v tretjem pa primerjamo stanje razvoja telemedicine med 10-timi državami članicami EU. Opravljeno delo sovpada s področjem mojega dela v okviru SDMI in v raziskovalnem podjetju MKS d.o.o., Ljubljana.

Na konferenci, ki se je je udeležilo okoli 500 delegatov, je svoje razvojno-raziskovalne in tržne dosežke predstavilo več kot 300 udeležencev. Prispevki so pokrivali področij telemedicine in eZdravja na primarnem in sekundarnem področju zdravstvene oskrbe, obvladovanje bolezni, pametnih tehnologij in podpore iz okolij za samostojno življenje (AAL), telerehabilitacije, e-učenja kot tudi kliničnih disciplin, npr. telekardiologije, obvladovanje sladkorne bolezni na daljavo, telekirurgije, urgentne medicine, dolgotrajne oskrbe na domu, telemedicinskega spremljanje bolnikov na daljavo, e-farmacije, mobilnega zdravja in oskrbe na daljavo. Nekateri smo predstavili delo v okviru evropskih oz.

nacionalnih projektov, drugi nacionalne iniciative ali prispevke s področja večje uveljavitve žensk v e-zdravju. Nekaj prispevkov je bilo namenjenih ekonomiki zdravstvene oskrbe (na daljavo), zakonski ureditvi področja e-zdravja, zdravja na daljavo in telemedicine, standardom, informacijski varnosti in etičnim dilemam. Poudarek je bil na vlogi uporabnikov, tako neposrednih (bolnikov) kot posrednih (njihovi oskrbovalci, zdravstveni delavci), ter drugih deležnikov. Zanimivo je, kako se posebna skrb namenja razvoju nizkocenovnih rešitev, ki bi bile primerne za ekonomsko šibkejšo, vendar po številu potencialnih uporabnikov velike države, kot so Indija, Brazilija, Rusija idr. Referati so dostopni na portalu Med-e-Tel pod »Baza znanja« (https://www.medetel.eu/?rub=knowledge_resources&page=info).

Na kongresnem delu Med-e-Tel sem želel s primerjanjem ovrednotiti rezultate dela slovenske skupine v EU projektu United4Health z rezultati dela, ki so jih na področju telemedicinskih storitev za kronične bolnike na domu predstavljali drugi udeleženci. Presenetljivo je, da je večina projektov na področju sladkorne bolezni in srčnega popuščanja (dve storitvi, ki ju ponuja SB Slovenj Gradec s svojim telemedicinskim centrom CEZAR), še v pilotni fazi v primerjavi s slovensko rešitvijo, ki je že v produkcijski fazi. Razlika je očitna tudi v številu uporabnikov telemedicinskih storitev, saj so npr. iz Brazilije poročali o 15 uporabnikih s sladkorno boleznijo, medtem ko smo jih v center CEZAR vključili že več kot 400. Prav tako je zanimivo, da je ekonomsko vrednotenje telemedicinskih storitev še zelo na začetku. V Braziliji računajo predvsem na prihranke pri potnih stroških, medtem ko smo v projektu United4Health naredili obsežno analizo za 14 EU regij z vključenimi stroški uvajanja in izvajanja storitev. Sam sem v referatu predstavil dva modela izračuna možnih prihrankov pri zmanjšanju hospitalizacij ob uporabi telemedicinske podpore bolnikom s srčnim popuščanjem.

Razstavnih del kongresa je bil tudi letos manj številčen (okoli 20 razstavljalcev iz vsega sveta), vendar zanimiv za tiste, ki iščejo rešitve za svoje države.

Razstavljalci so prikazali orodja za izvajanje telemedicinskih med zdravstvenimi delavci (za izvajalce B2B storitev) ter orodij za neposredno telemedicinsko podporo zdravstvenih delavcev in pacientom na domu (za izvajalce B2P storitev).

Kongresa sem se udeležil tudi kot predstavnik Slovenskega društva za medicinsko informatiko (SDMI). Sestal sem se s tajnikom in hkrati blagajnikom ISfTeH, g. Frankom Lievensom (<http://www.isfteh.org>). V pogovoru sem poudaril, da SDMI z rednim plačevanjem članarine od leta 2009 naprej in tudi s prisotnostjo člana UO SDMI na konferenci potrjuje svojo zainteresiranost za nadaljnje sodelovanje z ISfTeH. Gospod Lievens se je zahvalil za zgledno sodelovanje SDMI kot nacionalnega združenja v ISfTeH in seveda izrazil željo, da se še bolj vključimo v svetovno skupnost pionirjev uvajanja telemedicinskih storitev. Predlagal je, da svoje delo na tem področju bolj promoviramo v mesečnem e-glasilu ISfTeH Newsletter (<http://www.isfteh.org/media/category/newsletters>) in e-reviji Journal of the International Society for Telemedicine and eHealth

(<http://journals.ukzn.ac.za/index.php/JISfTeH>), ki ju razpošljejo na 60.000 e-naslovov.

Povabilo g. Lievensa prenašam bralcem IMS, da promovirajo svoje delo in rezultate s pomočjo ISfTeH. Povabil je SDMI, da bi na ISfTeH organizirali slovensko stojnico in jo uporabili kot odskočno desko do potencialnih kupcev oz. partnerjev pri razvoju in uvajanju storitev zdravja na daljavo. Na ISfTeH so namreč prisotni številni predstavniki večjih držav v razvoju iz Azije (npr. Indija, Pakistan, Iran, Indonezija), Afrike (Gana, Uganda, Južna Afrika) in Latinske Amerike (Brazilija), kjer je okolje že dovolj senzibilizirano za sprejemanje tovrstnih storitev.

Ocenjujem, da je bila moja udeležba na ISfTeH 2016 koristna tako kot promocija dela in rezultatov Slovenije kot zaradi mreženja za morebitno razvojno sodelovanje. UO SDMI se zahvaljujem za kritje dela stroškov moje udeležbe na Med-e-Tel 2016.

■ **Infor Med Slov** 2016; 21(1-2): 28-29